

Bildande av Njietjavárre naturreservat i Jokkmokks kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 2, ska utgöra Njietjavárre naturreservat. Den slutliga inmätningen av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt MB m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, Bilaga 4.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess höga biologiska mångfald och opåverkade karaktär. Områdets skogar, och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. De delar av området som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer är syftet också att tillgodose behovet av ostörd natur för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att:

- skogsbruk, exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras,

- reservatets naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas i huvudsak fritt genom naturliga processer,
- ge möjlighet till naturvårdsbränning som ersättning för utebliven naturlig brand,
- skogliga utvecklings- och arronderingsmarker återställs till ett mer naturligt tillstånd genom fri utveckling eller naturvårdande skötsel som exempelvis naturvårdsbränning, stängsling, ringbarkning och/eller röjning av ungskog,
- främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet bekämpas, i de fall det är möjligt, samt
- åtgärder kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Skälen för bildandet av reservatet, tillika dess prioriterade bevarandevärden, är områdets värdefulla naturskog med dess stora biologiska mångfald. Områdets höga värden för friluftsliv är också skäl för bildande av reservatet.

Skogsavverkning, dikning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar, samt skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar, med undantag för röjning, utglesning eller flytt av liggande döda träd i samband med bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) enligt A 13.
2. på annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, till exempel genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta eller dumpa,

3. uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för älgstorn enligt A 12,
4. anlägga väg eller led,
5. anlägga ledning i luft, mark eller vatten,
6. bedriva vattenverksamhet, till exempel genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder,
7. plantera in växt-, djur-, eller svampart,
8. släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringsämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen,
9. framföra motordrivna fordon utanför väg, samt
10. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. förändra byggnad eller anläggning,
12. uppföra älgstorn, samt
13. genomföra röjning eller utglesning av täta yngre bestånd med låga naturvärden eller flytt av liggande döda träd, i samband med bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437). För att tillstånd ska kunna meddelas krävs att:
 - a. det sker i begränsad omfattning och i för rennäringen viktiga betesmarker, passager och flyttleder,
 - b. staten äger marken,
 - c. manuella metoder används i första hand, samt att
 - d. fällda träd lämnas i naturreservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning och underhåll av informationsskyltar,
3. naturvårdsbränning,

4. stängsling, röjning av ungskog samt katning, ringbarkning och veteranisering av träd i skogliga utvecklings- och arronderingsmarker,
5. bekämpning av främmande arter,
6. utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis utrivning av vandringshinder eller igenläggning av diken,
7. genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål, samt
8. tillgängliggörande av reservatet för besökare genom underhåll av väg, anläggande och underhåll av, fågeltorn, raststugor, torrdass, stigar, leder, spänger, broar, rastplatser, eldstäder och vindskydd.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
2. samla in vedsvampar, mossor, lavar eller ryggradslösa djur,
3. skada vegetationen i övrigt genom att till exempel gräva upp växter,
4. fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt,
5. skräpa ner, samt
6. framföra motordrivna fordon utanför väg.

Undantag från A- och C-föreskrifter

Föreskrifterna ska inte hindra:

1. förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut,
2. underhåll av väg, exempelvis hyvling, grusning, dammbindning, slyröjning, snöröjning, halkbekämpning eller andra åtgärder för att bibehålla vägens nuvarande standard och funktion. Föreskrifterna hindrar inte heller kapning och flytt av träd som fallit eller lutar in i väg- eller siktröjningsområdet. Redan fallna träd får kapas vid gränsen

för siktröjningsområdet medan lutande träd även får kapas vid rot. Kapade delar ska läggas i naturreservatet i anslutning till siktröjningsområdet. För samtliga åtgärder gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6§ MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd. Sådana åtgärder kan vara byte av vägtrummor, rensning av vägdiken eller rensning efter omfattande stormfällning. Vägens sträckning framgår av Bilaga 2,

3. underhåll av byggnader, stigar, leder eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd,
4. bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594),
5. snöskoteråkning på väl snötäckt mark i enlighet med terrängkörningsförordningen (1978:594). Skador på vattenmiljöer, mark och vegetation får ej uppstå,
6. plockning av bär och matsvamp,
7. bedrivande av jakt och fiske i enlighet med gällande lagstiftning,
8. användande av terrängskoter, till exempel fyrhjuling, vid uttransport av fälld älg eller björn. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer,
9. rättighetsinnehavare att fälla träd som riskerar att falla på byggnader, samt
10. rättighetsinnehavare att röja och ta bort sly, ta tillvara på fallna träd samt uppföra mindre markanläggningar som t ex spänger eller eldstäder inom 25 m från huvudbyggnad.

Beskrivning av ärendet

År 2015 genomförde Länsstyrelsen en inventering i Njietjavárre och konstaterade att området hyser mycket höga naturvärden. Efter en inkommen avverkningsanmälan på Jokkmokks allmännings fastighet, i sydvästra delen av området, beslutade länsstyrelsen om ett interimistiskt förbud 2016. I samband med detta beslut inleddes samråd med allmänningen om bildande av Njietjavárre naturreservat.

År 2018 gjordes en paketuppgörelse mellan Naturvårdsverket, Jokkmokks allmänning och Sveaskog. Naturvårdsverket köpte 11 planerade naturreservat från Jokkmokks allmänning som i sin tur fick köpa marker från Sveaskog för motsvarande värde. Njietjavárre ingick i detta paket.

2018 inleddes även reservatsbildning av den privatägda fastigheten Nietsavare 1:4 i västra delen av området. 2020 slöts en överenskommelse om intrångsersättning för aktuell del. Därmed var Njietjavárre klart för reservatsbildning.

Enligt 2 § lagen (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket ska länsstyrelsen konsultera samiska företrädare innan beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. Förfrågan om konsultation har skickats till Gällivare skogssameby, Jåhkågaska tjiellde, Sirges, Tourpon, Udtja, Sametinget och Svenska samernas riksförbund. Gällivare skogssameby, Jåhkågaska tjiellde och Svenska samernas riksförbund har avböjt förfrågan om konsultation. Sirges, Tuorpon, Udtja och Sametinget har inte svarat på förfrågan om konsultation.

Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Sametinget Försvarsmakten och Sveriges geologiska undersökning (SGU). Skogsstyrelsen finner det aktuella området lämpligt för reservatsbildning. Försvarsmakten har valt att inte yttrat sig i ärendet. Sametinget och SGU har lämnat synpunkter som redogörs för i mer detalj under avsnittet *Synpunkter på förslaget* nedan.

Jokkmokks Allmänning, ägare av Nietsavare 1:4, Gällivare skogssameby, Udtja sameby, Sierges sameby, Jåhkågasska tjiellde sameby, Tuorpon sameby samt, Jokkmokks Flygklubb Sarek Vingen, Svenska Umts-Nät AB och NET4MOBILITY Handelsbolag, har förelagts att yttra sig över förslaget. Samtliga har tagit del av förslaget till beslut. Jokkmokks Allmänning har yttrat sig i ärendet och framför att de vill kunna uppföra enklare jaktorn utan tillstånd från Länsstyrelsen. Yttrandet bemöts under avsnittet *Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter* nedan. Resterande sakägare har valt att inte yttra sig i ärendet.

Beslutet har i enlighet med 25 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. föregåtts av samråd med Jokkmokks kommun. Yttrandet redogörs för under avsnittet *Synpunkter på förslaget* nedan.

Samråd har genomförts med Naturvårdsverket som tillstyrker förslaget.

Synpunkter på förslaget

Sametinget

Sametinget lyfter att områden av riksintressen för rennäringen berörs av naturreservatet. Sametinget framför i sitt yttrande att renskötseln och samiska näringar fortsatt måste kunna bedrivas obehindrat i naturreservatet och att berörda samebyar ska få inflytande i bildandet av naturreservatet. Man framhåller att renbetet inte får påverkas negativt och att framkomligheten för renarna och renskötarna inte får hindras. Sametinget menar även att bildande av naturreservat kan anses ha en positiv påverkan på renskötseln och i förlängningen det samiska folkets möjlighet att utöva sin kultur och samfundsliv när skyddad natur gagnar renbetesmarker. Vidare framför Sametinget att det samiska kulturarvet, både i form av fysiska lämningar och det immateriella kulturarvet i form av exempelvis berättelser, traditioner och beskrivande naturnamn även bör beaktas. Sametinget är positiva till att samråd ska genomföras med samebyn inför skötselåtgärder som kan medföra påverkan på förutsättningarna för renskötseln.

Sveriges geologiska undersökning

SGU meddelar att de avstår från att yttra sig. Till detta har de dock bifogat en bilaga som innehåller allmänna ställningstaganden som gäller reservatsbildning i förhållande till mineralintressen. Bilagan är av sådan art att länsstyrelsen ändå betraktar den som ett yttrande, och som därför kommer redogöras för och bemötas i detta beslut.

För att underlätta SGU:s arbete och minska länsstyrelsens administrativa börda, efterfrågar SGU att det ska framgå tydligt av reservatsföreskrifterna att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten som utförs av statlig myndighet undantas från A- och C-föreskrifterna. SGU menar att detta är viktigt eftersom de geologiska undersökningarna bidrar med viktig och grundläggande information som används i många samhällssektorer. SGU menar vidare att de geologiska undersökningarna ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning, och att SGU:s undersökningar generellt inte är av sådan art att de strider mot det naturbevarande syftet med naturreservatet.

SGU framhåller Sveriges behov av kritiska och strategiska råvaror, och att geologisk kunskap är central för att kunna identifiera malmpotentiella områden. De menar att reservatsbildningar kan påverka viljan att prospektera, vilket leder till minskad geologisk kunskap om malmpotentiella områden. SGU vill också uppmärksamma länsstyrelsen på EU:s förordning om kritiska råvaror (CRMA) som trädde i kraft 23 maj 2024. Förordningen ställer krav på ökad kartläggning och utvinning av strategiska råvaror i medlemsstaterna, i syfte att minska sårbarheten och öka försörjningsberedskapen i Sverige och EU, meddelar SGU. Vidare framför de att detta intresse måste beaktas i länsstyrelsens fortsatta arbete.

SGU avstyrker reservatsbildning som berör områden av riksintresse enligt 3 kap. 7 § MB. Vidare avråder de starkt från reservatsbildning som berör väl undersökta områden med tidigare känd malmpotential. De avråder från reservatsbildning i områden där det finns gällande undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen. Vidare avråder de från reservatsbildning som kan fragmentera malmpotentiella områden, med hänvisning till att detta försvårar och potentiellt omöjliggör framtida eventuell gruvverksamhet och relaterad infrastruktur. Slutligen framför SGU att en redogörelse kring relaterade samhällskonsekvenser för mineralnäringen hade varit önskvärt.

Yttrandet bemöts i avsnittet *Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter*.

Jokkmokks kommun

Jokkmokks kommun är positiva till bildandet av Njietjavárre naturreservat och har inga synpunkter på förslaget. I yttrandet framgår även att reservatsbildning inte bör utgöra oövervinnerliga hinder för utveckling av det lokala näringslivet och det rörliga näringslivet. Vidare stödjer kommunen beaktandet av det rörliga friluftslivet inom området, och ser positivt till att länsstyrelsen regelbundet ska undersöka behovet av att främja dessa intressen inom reservatet. Kommunen betonar vikten av att synliggöra reservatet på väl utvalda platser för allmänheten, för att främja det rörliga friluftslivet, rekreation och naturturism. Kommunen förutsätter att länsstyrelsen informerar besökare om sophantering via reservatets informationstavlor, hemsida och appen Naturkartan

för att minska nedskräpning. Jokkmokks kommun anser vidare att samråd med berörda samebyar är en förutsättning för en långsiktig och hållbar förvaltning av naturreservatet. Slutligen anser kommunen att mineralprospektering generellt inte ska ske inom skyddade områden. Länsstyrelsen bemöter yttrandet i avsnittet *Länsstyrelsen bemötande av inkomna synpunkter* nedan.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Området omfattar en mycket värdefull naturskog som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer. Området har egenskaper och strukturer som bildats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid.

Länsstyrelsen saknar detaljerad kunskap om reservatets våtmarker, sjöar och vattendrag. Reservatet är därför avgränsat främst utifrån områdets höga skogliga naturvärden.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden samt dess opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Sametinget

Sametinget framför i sitt yttrande att renskötseln och samiska näringar fortsatt måste kunna bedrivas obehindrat i naturreservatet och att berörda samebyar ska få inflytande i bildandet av naturreservatet. Länsstyrelsen har infört långtgående undantag från föreskrifterna för att inte inskränka renskötselrätten. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar rennäringens bedrivande. Samebyar ges möjlighet till inflytande under handläggningen genom konsultationer och föreläggs att yttra sig över förslag till beslut och skötselplan.

Sveriges geologiska undersökning

SGU önskar att det tydligt ska framgå av reservatsföreskrifterna att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten som utförs av statlig myndighet ska undantas från A- och C-föreskrifterna.

Länsstyrelsen instämmer med SGU om att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten är viktigt för samhället, och att det finns ett stort samhällsintresse för metaller som bland annat krävs för den gröna omställningen. Vilken påverkan geologisk kartläggning har på naturreservatets naturmiljöer, arter och friluftslivsvärden beror bland annat på metod, samt var och när under året undersökningarna genomförs. Även om många metoder enligt SGU ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning, så kan det inte uteslutas att vissa undersökningsåtgärder kan ha negativ påverkan på reservatets naturvärden. Föreskrifterna ska skydda mot åtgärder som kan skada de höga naturvärdena och därmed motverka syftet med reservatet. Det är alltså åtgärderna i sig som måste regleras, vem som orsakar skadan saknar betydelse. Länsstyrelsen ser därför ingen möjlighet att utforma särskilda undantag för statliga myndigheter såsom SGU föreslår.

Uppkommer det behov av att utföra åtgärder för undersökning, kartläggning eller inventering som strider mot naturreservatets föreskrifter finns möjlighet att söka dispens från föreskrifterna. Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl eller om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte. Länsstyrelsen vill belysa att vissa undersökningsåtgärder redan är tillåtna, då de inte strider mot reservatsföreskrifterna. Sådana åtgärder kräver ingen dispens.

SGU framför även Sveriges behov av kritiska och strategiska råmaterial och att reservatsbildning kan påverka viljan att prospektera och därmed möjligheten för samhället att få kännedom om malmpotentiella områden. Därför önskar de även att samhällskonsekvenserna för mineralnäringen ska redogöras för vid reservatsbildningar. Länsstyrelsen är medveten om att reservatsbildning kan få konsekvenser för olika näringar, men har inte någon skyldighet att göra mer omfattande avvägningar än vad som gjorts i ärendet.

SGU framför även att de avråder starkt, respektive avråder från reservatsbildning när det berör väl undersökta områden med tidigare känd malmpotential, samt i områden där reservatsbildning riskerar att fragmentera malmpotentiella områden.

En intresseavvägning har gjorts där enskilda och allmänna intressen har beaktats, och samhällets behov av metaller och mineral har ingått i den bedömningen. Länsstyrelsen anser att området, med hänsyn till de mycket höga naturvärdena, är i behov av skydd. SGU:s synpunkter ändrar inte den bedömningen.

Jokkmokks allmänning

Jokkmokks Allmänning framför att de vill kunna uppföra enklare jakttorn utan tillstånd från Länsstyrelsen.

Vid uppförande av älg torn finns risk för skador på mark och vegetation som inte är förenligt med syftet med reservatet. För att undvika sådana skador får uppförande av älg torn endast ske efter tillstånd av länsstyrelsen. På så sätt kan myndigheten styra var och på vilket sätt uppförandet av älg torn sker för att minska risken för skador.

Jokkmokks kommun

Kommunen förutsätter att länsstyrelsen informerar besökare om sophantering via reservatets informationstavlor, hemsida och appen Naturkartan för att minska nedskräpning.

Länsstyrelsen anser inte att sophantering är nödvändig, då Njietjavårre inte är tänkt som ett besöksreservat då antalet besökare till reservatet förväntas bli begränsat.

Överensstämmelse med strategier för skydd samt förenlighet med miljömål

Beslutet följer gällande riktlinjer för urval och bildande av naturreservat. Det ligger i linje med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av följande miljö kvalitetsmål:

- Levande skogar
- Ett rikt växt- och djurliv
- Begränsad klimatpåverkan

Beslutets förenlighet med planer och hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB

Reservatet berör ett område som är av riksintresse för rennäringsen som enligt 3 kap. 5 § andra stycket MB ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra rennäringsens bedrivande. Länsstyrelsen har infört långtgående undantag från föreskrifterna för att inte inskränka renskötselrätten. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar rennäringsens bedrivande.

Reservatet berör ett område som är av betydelse för totalförsvaret och som enligt 3 kap. 9 § första stycket MB så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka totalförsvarets intressen. MSA område; Jokkmokks flygbas samt stoppområde för höga objekt; 356. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar totalförsvarets intressen, eftersom inga objekt högre än 20 meter kommer att uppföras.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen med tillägg och fördjupningar.

Intresseprövning

I enlighet med 7 kap. 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen.

Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte. Berörda markägare har ersatts för det intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär.

Konsekvensutredning

Enligt 3 och 5-7 §§ förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar ska en myndighet inför beslut om föreskrifter eller allmänna råd så tidigt som möjligt utreda ordningsföreskrifternas kostnadsmässiga och övriga konsekvenser.

Enligt 4 § samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att ordningsföreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Njietjavárre naturreservat

Kommun: Jokkmokk

Lägesbeskrivning: 30 km ONO om Jokkmokk

Fastigheter: Nietsavare 1:4, enskilda ägare

Samfälligheter: Allmänningsskogen S:1, Naturvårdsverket

Samebyar: Gällivare skogssameby
Udtja
Sierges
Jåhkågasska tjiellde
Tuorpon

Förvaltare: Länsstyrelsen

Area: ca 167 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 154 ha
varav produktiv skog ca 135 ha
Våtmark ca 6 ha
Sjöar och vattendrag ca 0,5 ha
Övrig mark ca 7 ha

Beskrivning av området

Strax öster om Messauredammen i Jokkmokks kommun ligger Njietjavárre. Det är ett mycket naturskönt område med slingrande tallskogsbeklädda åsar varvat med flacka tallhedar. Skogen domineras av gammal naturskogsartad brandpräglad tallskog. Mindre delar utgörs av barrblandskog och gransumpskog. Små tjärnar och myrpartier ligger inbäddade i tallskogslandskapet.

Tallskogen är olikåldrig och har en hög beståndsålder med tallar i åldrarna 250–350 år. Trots spår av dimensionsavverkning för cirka 100 år sedan präglas tallnurskogen fortfarande av naturliga strukturer. Det finns rikligt med äldre tallöverståndare, tallågor och död ved i olika former. Brandprägel är tydlig, vilket avspeglar sig i träd med brandljud, brandsotade stubbar och död ved. Det finns tecken på att den senaste branden var våldsamt då det återfinns brandljud som når flera meter upp längs vissa stammar. Många nedbrutna vindfällen/lågor av tall ligger utspridda och de är förmodligen rester från den senaste branden.

Längs med åssidorna och på de flackare hedarna finns partier med högresta stavatallar. I anslutning till åsarna finns den största mängden död ved med stor spridning i dimension och nedbrytningsgrad. De flackare delarna domineras av glesare dimensionsavverkade tallbestånd med hög medelålder. Många tallar har mer än ett brandljud, vilket indikerar att det brunnit flera gånger i området. Förutom många grova yxhuggna lumpstockar finns även gott om naturliga vindfällen av tall i olika nedbrytningsgrad, naturliga högstubbar och torrakor. Vårthjörk samt enstaka aspar förekommer. Vegetationstypen varierar mellan frisk lingonristyp och skarpare lavristyp.

Den västra kanten liksom området söder om vägen utgörs av skogsmyrmosaik med ett smalare, frodigare bäckdråg som rinner i nord-sydlig riktning. Skogen varierar från mager gransumpskog till olikåldrig tallskog med stort inslag av överståndare på 300 år eller mer. Även längs dråget har äldre plockhuggning förekommit, vilket har brutit lågkontinuiteten. Men här finns ändå allmänt med både gamla överståndare och nybildade lågor av gran. På flera håll i området syns spår av samiska barktäkter i gamla tallar.

Inom Njietjavárre har 18 olika rödlistade arter påträffats samt en mängd arter som skvallrar om områdets höga naturvärden. Tallticka, dvärgbägarlav, nordtagging och fläckporing är arter knutna framför allt till tallnurskogens substrat. Den sandiga-grusiga sedimentmarken i området ger förutsättningar för marksvampar och här har exempelvis taigataggsvamp, goliatmusseron, tallmusseron samt smalfotad taggsvamp registrerats. I de västra delarna mot bäcken och myrmarkerna där graninslaget ökar finns violmussling, gränsticka, kötticka, granlav, harticka och gammelgransskål.

För det rörliga friluftslivet är området lättillgängligt via Blåbergetvägen och de flacka, glesa tallhedarna är lättvandrade.

Renskötselrätt i områdes innehas av Gällivare, Udtja, Sirges, Jåhkågasska och Tuorpon samebyar.

Information

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidningar.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ MB gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. MB kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ MB vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön enligt annan lagstiftning.

Ni kan överklaga beslutet

Se Bilaga 1 med överklagandehänvisning.

Beslutets ikraftträdande

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § MB, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med naturvårdshandläggare Elias Elfverson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Per-Anders Jonsson och chefsjurist Jenny Blom medverkat.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning

2. Karta över reservatet
3. Översiktskarta
4. Skötselplan

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Ni anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange ärendets diarienummer.

Länsstyrelsen
Norrbotten

Diariennr 448-2025

NVR ID 2200018

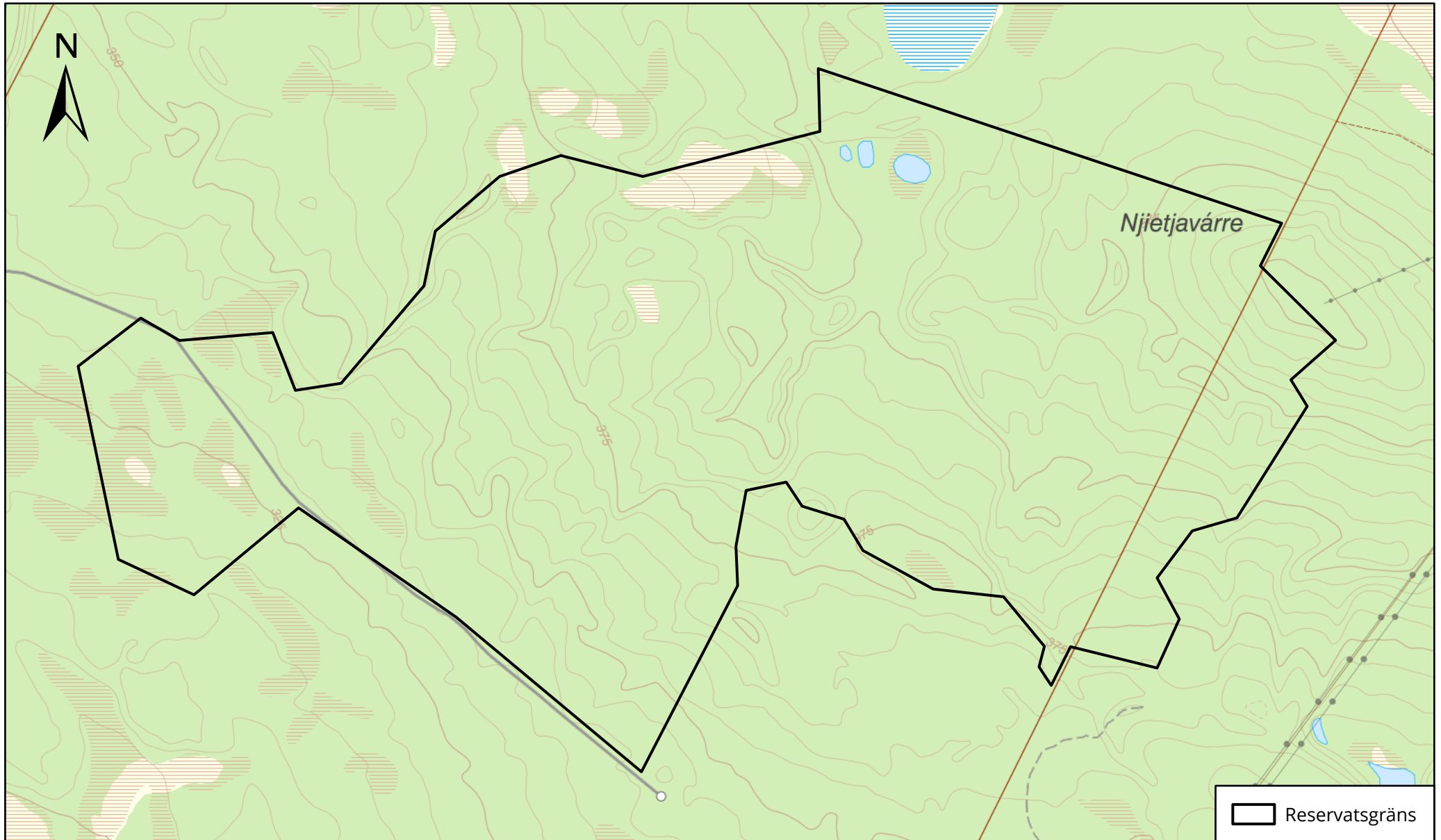
Bilaga 2

Njietjavárre naturreservat

Areal: ca 167 ha

Skala: 1:10 000

0 250 500 1 000 m

Länsstyrelsen
Norrbotten

Diariennr 448-2025

NVR ID 2200018

Bilaga 3

Njietjavárre naturreservat

Jokkmokks kommun

Skala: 1:200 000

